

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๘๕

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

พ.ศ. ๒๔๘๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๕

เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลแขวง และให้มีวิธี
พิจารณาความอาญาเป็นพิเศษในศาลแขวง เพื่อให้การพิจารณา
พิพากษาคดีรวดเร็วขึ้น และเพื่อกู้มคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของประชาชน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ตั้งศาลแขวงตามกฎหมาย ว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมขึ้นในทุกจังหวัด ในจังหวัดหนึ่งจะมีศาลแขวงกี่ศาล และมีเขตอำนาจเพียงใด และจะเปิดทำการได้เมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ศาลแขวงที่ได้ตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงมีอยู่ต่อไป และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวง ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับในศาลแขวง แต่ในกรณีที่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

ไม่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับ ให้คงใช้กฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง บังคับ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระทั่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน และอำนาจของพนักงานอัยการ ซึ่งมีกฎหมายระบุให้เป็นผู้ฟ้องคดีอาญาบางประเภทโดยเฉพาะ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งนายตำรวจ ทนายศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรขึ้นไป พนักงานสอบสวน หรือข้าราชการสังกัดกรมมหาดไทยตั้งแต่ชั้นตรขึ้นไป ให้เป็นผู้ว่าคดี และเมื่อได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ก็ให้ผู้ว่าคดีดังกล่าว มีอำนาจเป็นโจทก์ดำเนินคดีอาญาในศาลแขวง ทั้งให้มีอำนาจดำเนินคดีนั้นในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาด้วย เพื่อประโยชน์ดังกล่าวนี้ ให้ถือว่า การดำเนินคดีของผู้ว่าคดีเป็นการดำเนินคดีของพนักงานอัยการ และให้ผู้ว่าคดีมีอำนาจหน้าที่ซึ่งบัญญัติไว้ในอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๖ ในท้องที่ที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จะออกหมายจับ หรือ หมายค้นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแขวง ในกรณีเช่นว่า นั้น ให้ศาลแขวงสอบให้ปรากฏเหตุผลสมควรที่จะอนุญาตให้ ออกหมายนั้น

พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามกฎหมาย ว่าด้วย วิจารณ์พิจารณาความอาญา จะออก หมายจับ หรือ หมายค้น โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อศาล หรือจะจับหรือค้นด้วยตนเอง ก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเป็นกรณีเหตุที่จะออกหมายจับหรือหมาย ค้นได้ตามกฎหมายว่าด้วยวิจารณ์พิจารณาความอาญา และ

(๒) มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะออกหมายจับหรือหมาย ค้น เพราะมีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ต้องหา กำลังจะหลบหนี หรือน่าจะหลบหนี จะมีการชุกซ่อนหรือทำลายพยานหลักฐาน หรือจะทำให้เสียรูปคดีโดยประการอื่น

ในกรณีที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามกฎหมายว่าด้วยวิจารณ์พิจารณาความอาญาเป็นผู้ออกหมายโดย ไม่ต้องขออนุญาตต่อศาล จะต้องระบุมความจำเป็นรีบด่วนที่

เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๘๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

ทำให้ต้องมีการออกหมายนั้นไว้ในบันทึกของตน และจะต้อง
รับเสนอให้ศาลทราบการออกหมาย และเหตุที่ทำให้ ต้องออก
หมายภายในเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาออกหมาย และ
ศาลมีอำนาจที่จะสั่งเป็นอย่างอื่นได้

ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งมาตรา ๑๑๗ แห่ง
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และไม่กระทบกระทั่ง
อำนาจ ของพนักงาน ฝ่ายปกครอง หรือ ดำรวจ ตามกฎหมาย ว่า
ด้วยวิธีพิจารณาความอาญา ที่จะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๘ (๑) (๒)
(๓) หรือ (๔) และค้นโดยไม่มีหมายค้นตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)
และมาตรา ๘๓

มาตรา ๘ ใน การสอบสวนคดีอาญา เมื่อมีการจับตัว
ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ส่งตัวผู้ต้อง
หาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังผู้ว่าคดี เพื่อให้ผู้ว่า
คดียื่นฟ้องต่อศาลแขวง ให้ทันภายในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสอง
ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดิน
ทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงาน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

สอบสวน ผู้รับผิดชอบ เข้าในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสอง ชั่วโมง
นั้นด้วย

ในกรณี ที่เกิดความจำเป็น ไม่สามารถฟ้อง ผู้ต้องหาต่อ
ศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคแรก ให้พนักงาน
งานสอบสวนหรือผู้ว่าคดี แล้วแต่กรณี ขนคำร้องต่อศาลเพื่อ
ขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่
เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นนั้น ถ้ามีการขอให้
ขังผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบ
ถามผู้ต้องหาว่า จะมีข้อกีดกันประการใดหรือไม่ และศาล
อาจเรียก พนักงานสอบสวน หรือ ผู้ว่าคดี มาชี้แจง เหตุจำเป็น
หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลส่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หาก
พนักงานสอบสวน หรือผู้ว่าคดี ขนคำร้องต่อศาล เพื่อขอผิด
ฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้น
ได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือผู้ว่าคดีได้แสดงถึงเหตุจำเป็น
และนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้า
มีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้
ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่า จะมีข้อกีดกันประการใดหรือไม่ ใน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๘๕

กรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้อีก
คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว เว้นแต่
คดีความผิด ซึ่งมีอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุก ตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป
หรือโทษสถานหนักกว่านั้น ศาลจะสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง
อีกครั้งก็ได้

ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้าน และซักถาม
พยานก็ได้

มาตรา ๘ ห้ามมิให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ
ควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗
วรรคหนึ่ง เว้นแต่จะควบคุมเพื่อนำตัวผู้ต้องหาส่งศาล

ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครอง
หรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวน หรือผู้ว่าคดี แล้วแต่กรณี
นำตัวผู้ต้องหา มาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำขอผิดฟ้อง และ
ขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาไว้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาต
ให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่
ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ต้องหา ตกอยู่ในความควบคุม ของพนักงาน
ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว
ให้พนักงานสอบสวน หรือผู้ว่าคดี นำตัวผู้ต้องหา มาส่งศาลใน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

โอกาสแรกที่จะส่งได้ เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้
ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่าระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้
ผิดฟ้อง

คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา จะขอรวมมาใน
คำร้องขอผิดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะมี
คำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหา ไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่าย
ปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม
ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหา หรือ มีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไป
อยู่ในความควบคุม ของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ เกิน
กว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิชัยพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้

บทบัญญัติในมาตรานี้ ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาล
ที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ว่าคดีฟ้องคดี เมื่อพ้นกำหนดเวลา
ตามมาตรา ๗ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด เมื่อ
พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่า การ
สอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้อง ให้ส่ง
สำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังผู้ว่าคดี และ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

ให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปพร้อมกันด้วย เว้นแต่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ หรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่แล้ว

(๒) ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นควรส่งไม่พ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อย หรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ หรืออยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามคำสั่งศาล ให้ขอเอง หรือขอให้ผู้ว่าคดีขอต่อศาลให้ส่งปล่อยตัวไป

(๓) ถ้าพนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว หรือผู้ต้องหายอมเสียค่าปรับอย่างสูง คดีเล็กน้อยตามกฎหมายแล้ว ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งบันทึกการเปรียบเทียบ กลับไปยังผู้ว่าคดี

มาตรา ๑๑ เมื่อได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนดังกล่าวในมาตรา ๑๐ ให้ผู้ว่าคดีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้ว่าคดีเห็นควรส่งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้อง และฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล

ในกรณีที่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ ให้ผู้ว่าคดีจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้ผู้ว่าคดีจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

(๒) ถ้าผู้ว่าคดีเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหา ให้ผู้ว่าคดีมีอำนาจปล่อย หรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ หรืออยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามคำสั่งศาล ให้ผู้ว่าคดีขอให้ศาลสั่งปล่อยตัวไป

(๓) ถ้าผู้ว่าคดีเห็นว่า การเปรียบเทียบ หรือการเสียค่าปรับอย่างสูงยังไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้ปฏิบัติตามความใน (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องดังกล่าวในมาตรา ๑๐ (๒) กดี หรือผู้ว่าคดีเสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องดังกล่าวในมาตรา ๑๑ (๒) กดี ถ้าพนักงานอัยการ ซึ่งอธิบดีกรมอัยการได้มอบหมายเห็นชอบด้วย ก็ให้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่ถ้าพนักงานอัยการดังกล่าวเห็นสมควรสั่งฟ้อง ก็ให้ออกคำสั่งฟ้อง แล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยคำสั่งไปยังผู้ว่าคดี และให้ผู้ว่าคดีฟ้องตามคำสั่งของพนักงานอัยการ

คำสั่งไม่ฟ้อง ของพนักงานอัยการ ดังกล่าวในวรรคแรก ให้เป็นอันเด็ดขาด

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๖ กรณีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง ห้ามมิให้ผู้เสียหาย หรือพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาลอาญา หรือศาลจังหวัด โดยศาลแขวงยังมีได้ไต่สวนมูลฟ้องคดีนั้น

การไต่สวนมูลฟ้องของศาลแขวง ให้ถือว่าเป็นการไต่สวนมูลฟ้องของศาลอาญาหรือศาลจังหวัดด้วย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔ กรณีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลแขวง ในกรณีที่ผู้ว่าคดีเห็นควรส่งฟ้อง ก็ให้ยื่นฟ้องต่อศาลแขวงทุกเรื่อง เมื่อศาลแขวงรับฟ้องแล้ว ถ้าเห็นว่าเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ก็ให้ประทับฟ้องและดำเนินการพิจารณาพิพากษาต่อไป แต่ถ้าผู้เสียหายเป็นโจทก์ ให้ศาลแขวงทำการไต่สวนมูลฟ้องก่อนที่จะประทับฟ้อง

ถ้าศาลแขวงเห็นว่า คดีนั้นเกินอำนาจศาลแขวง ที่จะพิจารณาพิพากษา ให้ศาลแขวงทำการไต่สวนมูลฟ้อง ถ้าปรากฏว่าคดีมีมูล ให้ศาลแขวงประทับฟ้องเฉพาะกระบวนคดีที่มีมูล ในกรณีที่ผู้ว่าคดีเป็นโจทก์ ให้ศาลแขวงส่งสำนวนความไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ว่าคดีส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ ผู้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

เสียหาย ต้องฟ้องคดีต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดภายในระยะเวลาซึ่งศาลแขวงกำหนด ถ้าปรากฏว่าคดีไม่มีมูล ให้ศาลแขวงพิพากษายกฟ้อง

มาตรา ๑๕ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนความและสำนวนการสอบสวนดังกล่าวในมาตรา ๑๔ ให้พนักงานอัยการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้สั่งฟ้องและยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลที่มีอำนาจ ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนความจากศาลแขวง

(๒) ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า มีความจำเป็นจะต้องทำการสอบสวนเพิ่มเติม ก่อนสั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้อง จะสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมหรือจะเรียกพยานมาซักถามเสียเองก็ได้ แต่ต้องส่งการไปโดยด่วน

ในกรณีเช่นว่านี้ เมื่อสอบสวนเพิ่มเติมหรือเรียกพยานมาซักถามแล้ว ถ้าพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้สั่งฟ้องและยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลที่มีอำนาจ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการสอบสวนเพิ่มเติม หรือ ซักถามพยานเสร็จ แล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

วันที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนความจากศาลแขวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ หรือผู้ทออธิบดีกรมอัยการมอบหมาย

(๓) ถ้าพนักงานอัยการเห็นควรสั่งไม่ฟ้องในคดีที่ศาลแขวงส่งว่ามีมูล ไม่ว่ากรณีใด ให้ส่งสำนวนความและสำนวนการสอบสวน พร้อมด้วยความเห็นไปขอรับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมอัยการ หรือผู้ทออธิบดีกรมอัยการมอบหมายก่อน จึงจะสั่งไม่ฟ้องได้ ถ้าอธิบดีกรมอัยการหรือผู้ทออธิบดีกรมอัยการมอบหมาย เห็นควรสั่งฟ้อง ก็ให้สั่งฟ้องและส่งสำนวนกับคำสั่งไปยังพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลที่มีอำนาจ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งให้ฟ้อง

มาตรา ๑๖ การที่พนักงานอัยการจะฟ้องคดีต่อไปยังศาลอื่นที่มีอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ให้พนักงานอัยการฟ้องคดีฐานความผิดนั้นได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องเป็นข้อเท็จจริงอันเดียวกัน เกือบพัวพันกัน หรือต่อเนื่องกันกับข้อเท็จจริงที่ศาลแขวงส่งว่ามีมูล

มาตรา ๑๗ คำให้การของจำเลย และคำเบิกความของพยาน ต่อศาลแขวง อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาตัดสินคดีที่ศาลอื่นได้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๑๘ ในคดีศาลแขวง ส่งประเด็นไปสืบพยาน
ยังศาลอื่นซึ่งไม่มีผู้ว่าคดีประจำอยู่ ผู้ว่าคดีจะขอให้พนักงาน
อัยการประจำศาลนั้นสืบพยานตามประเด็นแทนก็ได้

มาตรา ๑๙ ในคดีอาญา ที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง ที่จะ
พิจารณาพิพากษาได้ ผู้เสียหายหรือผู้ว่าคดีจะฟ้องด้วยวาจา
หรือเป็นหนังสือก็ได้ แต่ถ้าจำเลยร้องขอหรือศาลเห็นสมควร
จะสั่งให้ฟ้องเป็นหนังสือก็ได้

การฟ้องด้วยวาจานั้น ให้โจทก์แจ้งต่อศาลถึงข้อโจทก์
ข้อ ที่อยู่ และลักษณะของจำเลย ฐานความผิด การกระทำ
ที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริง และรายละเอียด
เกี่ยวกับเวลา สถานที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องพอสมควรเท่าที่
จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี และมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติ
ว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด

จำเลยจะให้การด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือได้

ในกรณีที่ฟ้องหรือให้การด้วยวาจา ให้ศาลบันทึก
ใจความไว้เป็นหลักฐาน และให้คู่ความลงชื่อไว้

คำเบิกความของพยาน ให้ศาลบันทึกสาระสำคัญโดย
ย่อ และให้พยานลงชื่อไว้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๒๐ ในคดีอาญา ที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง ที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้ผู้ว่าคดีนำผู้ต้องหามาศาล โดยมีต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ให้ศาลสั่งให้ผู้ว่าคดีรับตัวผู้ต้องหาคนเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๑ ให้ศาลแขวง ดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งหรือคำพิพากษาจะกระทำด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ทำบันทึกไว้พอได้ใจความ

มาตรา ๒๒ ในคดีอาญา ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง เว้นแต่

(๑) คดีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก

(๒) คดีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอกการลงโทษไว้

(๓) คดีที่ศาลพิพากษาว่า จำเลยมีความผิด แต่รอกการกำหนดโทษไว้ หรือ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

(๔) คดีที่จำเลย ต้องคำพิพากษาให้ ลงโทษปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท

การอุทธรณ์ให้เป็นไปตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๓ ในศาลแขวง ให้มีผู้พิพากษา และผู้พิพากษาสมทบตามจำนวน ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นสมควร

มาตรา ๒๔ เมื่อใด จะให้มีผู้พิพากษาสมทบในศาลแขวงใด จะได้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลแขวง จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งขึ้นจากบุคคลที่ราษฎรแห่งท้องที่ซึ่งศาลนั้นตั้งอยู่เลือกตั้งโดยตรงขึ้นมา

คุณสมบัติ แห่งผู้เลือกตั้ง และผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้พิพากษาสมทบ ออกทงวชเลือกตั้ง การพ้นตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และค่าป่วยการของผู้พิพากษาสมทบ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๕ เมื่อได้มีการแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบในศาลแขวงใดแล้ว ศาลแขวงนั้นต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสองคนจึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีอาญา โดย

เล่ม ๓๓ ตอนที่ ๓๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

คนหนึ่งต้องเป็นผู้พิพากษาสมทบ หากมีความเห็นแย้งกัน
จะหาเสียงข้างมากมิได้ ถ้าผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงมิได้
นั่งเป็นองค์คณะพิจารณาคดีนั้น ให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
แขวงเป็นผลขาด แต่ถ้าผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงได้นั่งเป็น
องค์คณะพิจารณาคดีนั้นมาแล้ว ให้เสนอสำนวนความพร้อม
ทั้งความเห็นทั้งสองฝ่ายหรือหลายฝ่ายไปให้ศาลอาญาหรือศาล
จังหวัดแห่งเขตท้องที่ซึ่งศาลแขวงตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี และ
ให้ศาลดังกล่าวทำคำพิพากษาแทนศาลแขวงในคดีนั้น

ศาลแขวงตามความในวรรคแรก ให้มีอำนาจพิพากษา
ลงโทษจำคุกได้ ไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกิน หกพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการ ตาม พระราช-
บัญญัติ และให้มออำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัติ

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๗ ในระยะแรกที่ศาลแขวงใด เริ่มเปิดทำการ
แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันเปิดทำการของศาลนั้น รัฐ-

เล่ม ๑๓ ตอนที่ ๑๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

มนตรีเจ้าสังกัด มีอำนาจสั่งให้พนักงานอัยการ ทำหน้าที่ เป็นผู้
ว่าคดี หรือช่วยเหลือผู้ว่าคดีในการดำเนินคดีตามหน้าที่ได้

มาตรา ๒๔ ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการแต่งตั้งผู้พิพากษา
สมทบ ให้ผู้พิพากษาศาลแขวงนายเดี๋ยวนั้นเป็นองค์คณะพิจารณา
พิพากษาคดี แต่จะลงโทษจำคุกเกินกว่าหกเดือน หรือปรับ
เกินกว่าสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือ
ปรับนั้นอย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้งสองอย่าง เกินอัตราที่กำหนด
แล้วไม่ได้ หากปรากฏว่า โทษของจำเลยควรจะเกินกว่าอัตรา
ที่กำหนดดังกล่าวแล้ว ให้ศาลแขวงทำความเห็นส่งสำนวน
ไปให้ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดพิพากษา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๕ คดีอาญาทั้งหลายซึ่งอยู่ในระหว่างการสอบสวน
ของพนักงานสอบสวน การดำเนินคดีของพนักงาน
อัยการ หรือการพิจารณาของศาลก่อนวันใช้วิธีพิจารณาความ
อาญาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คงเป็นไปตาม
กฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนนั้นจนกว่าจะถึงที่สุด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ใน
เขต ^๕ ศาลแขวง ยังไม่ได้จัดตั้งชนทุกจังหวัด เป็นการสมควรที่จะได้
 จัดตั้งศาลแขวงชนทุกจังหวัด เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีได้รวดเร็ว
 ไปโดยเร็ว นอกจากนี้ ยังควรจะมีวิธีการสำหรับศาลแขวงเป็นพิเศษ
 เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่นในกรณีปกติศาล
 แขวงเป็นผู้อนุญาตให้ขอกหมายจับหรือหมายค้น และให้มีการแต่งตั้ง
 ราษฎรรวมดาเป็นผู้พิพากษาศมทบประจำศาลแขวงเป็นต้น